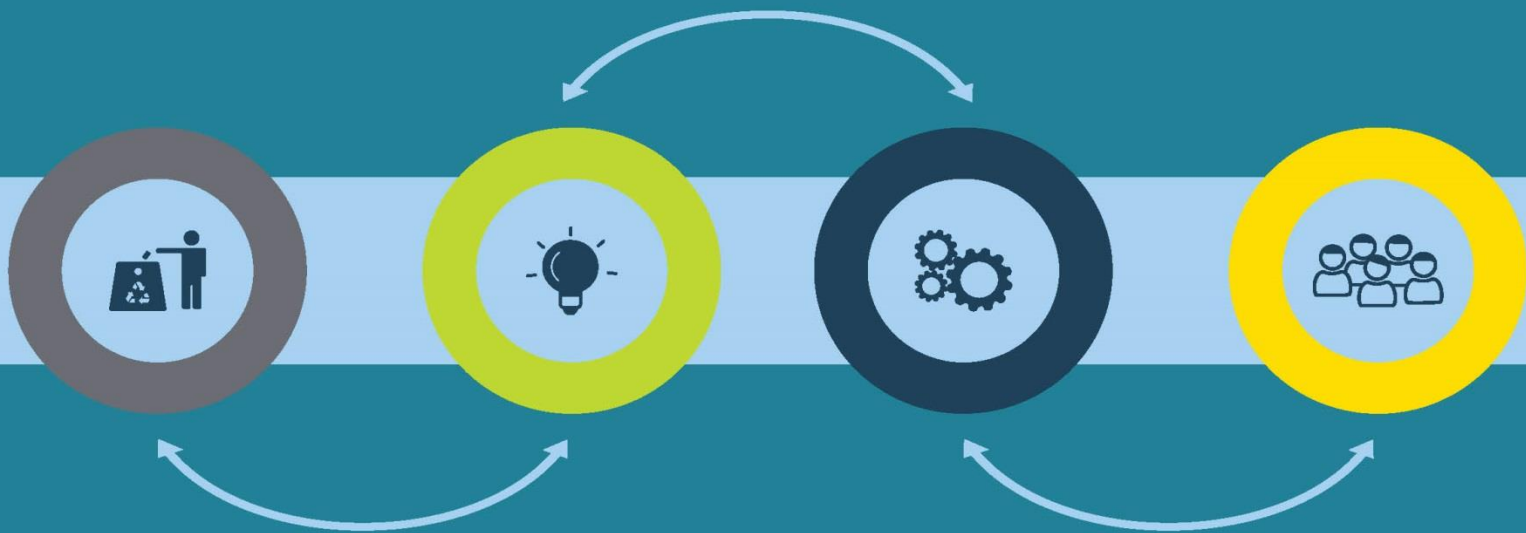

Пътна карта за ускорен преход към кръговата икономика в Дунавския регион

България

БТПП | 2019 г.

Регулации и политики

Представителните документи са Законът за управление на отпадъците, съпътстващите го наредби, и Националният план за управление на отпадъците и включените в него програми.

Законът за управление на отпадъците (2003) е рамковият документ, регулиращ управлението на отпадъци в страната. Последните промени са от 2012 г., когато са въведени разпоредбите на Директива 2008/98/ЕО, включително принципите „Замърсителят плаща“ и „Разширена отговорност на производителя“.

Все още съществуват предизвикателства, свързани с основни изисквания на Закона. Това е видно от разпоредбите на Закона, според които кметове на общини в България са законово задължени да създадат и организират системи за разделно събиране на отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Не всички общини в България, обаче, са изпълнили задълженията си. Един неприятен пример идва от богатата на ресурси Община Царево, управляваща територията на един от най-емблематичните природни паркове в България, която все още не е въвела система за разделно събиране на отпадъци (първата оферта от организация за управление на отпадъци е подадена преди повече от 10 години). Друг пример е изискването към всички търговски, производствени и административни сгради да събират разделно отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло. Изискване, което се пренебрегва от много засегнати страни поради липсата на административен капацитет за прилагане на закона. И двете изисквания се отнасят за всички агломерации с повече от 5000 жители и за всички курорти. Законът предвижда отделни регулации за управлението на отпадъчните потоци, които са предмет на пътната карта.

Регулациите определят задълженията на лицата и изискването към производството и разпространението на опаковки, електрическо и електронно оборудване, и батерии и акумулатори, както и изисквания за последващото им преработване. Регулациите напълно транспонират приложимите европейски директиви. Други регулации определят финансовите инструменти, свързани с управлението на отпадъците, като например продуктова такса за продукти след чиято употреба се образуват някои от въпросните отпадъчни потоци. Други регулации определят изискванията към машини и инсталации за преработка на отпадъци.

Основната цел на Националния план за управление на отпадъците (2014-2020) е да прекрати положителното съотношение между икономическия растеж и генерирането на отпадъци чрез подобряване на йерархията за управление на отпадъци, разработване на Национална програма за предотвратяване на генерирането на отпадъци, определяне на конкретни количествени цели за подготовка на отпадъци за повторна употреба, рециклиране или друг метод за възстановяване на материали от специфични отпадъчни потоци (включително тези, които са предмет на пътната карта).

Емпирични данни

Резултати по изпълнение на целите, определени от съществуващата система, в количества

През 2016 г. са преработени следните количества отпадъци от опаковки в България (Източник – Национален статистически институт).

Материал	Произведено/ използвано количество (тонове)	Рециклирано количество (тонове)	Изгорено количество (тонове)
Пластмаса	108 247	56 959	185
Хартия и картон (вкл. сложни материали)	148 229	118 673	131
Метал	31 890	18 936	
Дърво	51 400	20 058	126
Стъкло	77 421	54 061	
Други	3 958	37	113
Общо	421 145	268 724	555

През 2016 г. са преработени следните количества отпадъци от електрическо и електронно оборудване в България (Източник – Евростат 2016).

Материал	Пуснато количество на пазара (тонове)	Събрано количество от домакинств ата (тонове)	Друго събрано количество (тонове)	Общо събрано количество (тонове)	Възстано вено количество (тонове)	Рециклир ане/повт орна употреба (тонове)
Електрическо и електронно оборудване	72 304	56 269	5 212	61481	51 427	50 113

През 2016 г. са преработени следните количества отпадъци от батерии и акумулатори в България. (Източник – Изпълнителна агенция по околна среда 2017).

Материали	Пуснато количество на пазара	Събрано количество (тонове)	Рециклиране на материали (тонове)
Автомобили	11 421	11 421	Моля, вижте следващата таблица
Промишлени	1 799	540	162
Преносими	750	362	173

Резултати по изпълнение на целите, определени от съществуващата система, в проценти

Според годишните доклади, представени от организациите по оползотворяване пред националните органи всички цели, свързани с рециклирането на въпросните отпадъчни потоци, се изпълняват в България. Количествените резултати са

представени в таблицата по-долу.

Отпадъчен поток	Цел 2016 (%)	Резултат 2016 (%)
Опаковки (възстановяване)		
Хартия и картон (вкл. сложни материали)	60	80
Пластмаса	22,5	53
Метал	50	59
Стъкло	60	70
Електрическо и електронно оборудване		
Общо събрано количество отпадъци	...	85
Общо възстановено количество отпадъци	...	71
Общо рециклирано/повторно използвано количество отпадъци	...	69
Батерии и акумулатори (рециклирано според теглото на материалите)		
Автомобили (оловно-киселинни)	65	98
Автомобили (никел-кадмиеви)	75	68
Промишлени	25	30
Преносими	45	48

Основни предизвикателства пред кръговата икономика

Изгарянето е издигнато на пиедестал

Официалните власти, по-конкретно Столична община, която е най-голямата и богата на ресурси община в страната, определят като приоритетно действие в управлението на твърди битови отпадъци (включително отпадъци от опаковки) изгарянето на твърдо гориво (RDF), получено от твърди битови отпадъци (ТБО) пред други алтернативи, като по този начин избягват усилията и политиките за рециклиране.

Възложителите също така твърдят, че възстановяването на енергия е предпочитаният начин за преработка на твърди битови отпадъци, събирани от домакинствата. Те посочват рециклирането на отпадъци от този поток като най-голямото предизвикателство. До някаква степен това се дължи на ниското ниво на осведоменост и култура сред домакинствата и други крайни потребители, които неправилно изхвърлят рециклируеми частици с общите отпадъци и пренебрегват системите за разделно събиране на отпадъци. Гореспоменатото се дължи и на това, че крайните потребители не получават икономически стимули, за да приложат тази практика. Това поставя прекалено много трудности за отделяне на включените пластмаси, които също се отличават с високо ниво на сложност и разнообразие, което води до високо хетерогенни потоци.

Една от големите компании-възложители (с пазарен дял от 42 %) , която също е и доставчик, планира да открие инсталация за производство на твърдо гориво от отпадъци (RDF). Компанията твърди, че горивото ще се изгаря в циментови пещи.

Практика, която се оценява като прекалено скъпа от официалните власти в усилията им да оправдаят изгарянето на твърдо гориво от отпадъци (RDF) в съществуващата топлоелектрическа централа в сърцето на столицата.

Снабдители на вторични суровини – организации за управление на отпадъци

Предизвикателства

Опаковки

Съгласно Закона за управление на отпадъците всички търговски обекти и административни сгради трябва да разполагат със системи за разделно събиране на отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метали и стъкло (включително опаковки). Регионалните инспекции по околната среда и водите и общинските власти са отговорни за осъществяване на постоянен контрол на това законово изискване. Тази практика обаче се оказва до такава степен рядка и недостатъчна, че в някои случаи самите власти не изпълняват изискванията.

Освен това нивото на събираемост от домакинства и търговски обекти (барове и ресторанти, хотели, хранителни магазини, супермаркети, магазини за ремонт) за всички видове рециклируеми отпадъци от опаковки е недостатъчно.

Пакетът за кръгова икономика изисква 85 % от алуминиевите кутии да се събират разделно (също от други метали) и рециклират до 2030 г. Промислеността отчита това като сериозно предизвикателство особено като се има предвид, че преди пакета съответната цел е била 0 %.

Електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори

В повечето страни преработването на отпадъци от електрическо и електронно оборудване е ограничено до дейности R13 и R12.

Липсата на данни и прозрачност са особено тежки за сложни продукти като батерии и електрическо и електронно оборудване. Те съдържат неизвестни количества от различни материали, включително критични или благородни метали. Има нужда от по-добър мониторинг и по-голяма прозрачност по протежение на веригата от събирането до производството на вторични суровини. Не само за количествата на материалите, но също и мониторинг на преработката на материали и процесите на рафиниране.

Скорошно изследване на Европейската комисия установи, че повече от половината батерии в ЕС не се събират или рециклират. Изследването прави заключение, че събираемостта на отпадъци от батерии в ЕС е недостатъчно, като голямо количество батерии се озовават в битовите отпадъци.

В момента наличните технологии за разглобяване на електрическо и електронно оборудване не осигуряват достатъчно ефективен процес на рециклиране. Процесите по предварителна преработка и разглобяване трябва да бъдат подобрени. Висококачествени процеси по предварителна преработка и разглобяване на електрическо и електронно оборудване са задължително условие за ефикасно възстановяване на критични метали.

Препоръчани мерки

Поддържане на чиста верига на стойността на продукта, за да се повиши качеството и количеството на рециклирането, като се създаде подкрепа, която да позволи по-добра събираемост на отпадъците.

Подчертаване на важността от преминаване от управление на отпадъци към управление на ресурси сред потребителите и обществото.

Образование и повишаване на осведомеността сред публичната администрация и бизнес общността.

Оказване на информационна подкрепа на МСП и други бизнеси.

Предоставяне на финансови ресурси за инвестиране в еко-иновативна технология и инфраструктура за управление на отпадъци.

Свързване в мрежа на цялата верига на стойността, за да се подобри дизайна за по-добро управление на отпадъците.

Създаване на кръгов бизнес модел, който насърчава повторната употреба и ремонтването.

Препоръчани дейности

Всички отпадъчни потоци

Изготвяне на оценка на възможността за организиране на национална система за управление на отпадъците по различни начини за бизнеса и домакинствата.

Подобряване на дизайна на контейнери, за да се избегне възможна кражба на рециклируеми ресурси.

Повишаване на разделното събиране и въвеждане на персонализирани депозитни схеми, за да се достигнат по-високи нива на събираемост. Персонализирани варианти на традиционните депозитни схеми (неподходящи за инфраструктурата за управление на отпадъци в България) са възможност за диверсификация на миксът от канали за придобиване на висококачествени рециклируеми отпадъци от опаковки. Например целите за алуминий, заложен в Пакета за кръгова икономика, могат да предоставят възможност за снабдителите да преосмислят своята опозиция към въвеждането на депозитни системи за рециклируеми опаковки за еднократна употреба, като алуминиевите кутии. Чрез съгласувани дейности с първичните производители могат да бъдат създадени нови депозитни схеми, подходящи за съществуващата инфраструктура за управление на отпадъци и предлагащи поощрителни схеми за избрани групи клиенти. Подобни дейности биха повишили цялостната осведоменост на потребителите и стимулирали разделното събиране на отпадъци.

Обмен на добри практики, отнасящи се до организиране на депозитни системи чрез използване предимствата на цифровизацията за публикации в онлайн платформи на ЕС.

Фокусиране върху продуктови категории вместо материални отпадъчни потоци – настоящите цели се фокусират върху материали с по-големи масови потоци, пренебрегвайки компонентите и материалите в малки количества.

Мотивиране на гражданите за повече и по-добро разделяне на отпадъци чрез иновативни комуникационни дейности, като състезания между територии (региони) или чрез въвеждането на различни стимули за гражданите.

Продължаване и подобряване на кампаниите с национален обхват за важността от качествено разделно събиране на обикновени отпадъци (също и опасни отпадъци), така че по-малко замърсени отпадъци да се озовават в околната среда, които също представляват и заплахата за човешкото здраве.

Включване на добри практики от „зелените обществени поръчки“ в осведомителни кампании, предназначени за потребители.

Оптимизиране на употребата на контейнери (установяване на генериращите пунктове, видовете отпадъци и нивото на сегрегация).

Създаване на онлайн инструменти с информация за местонахождението на контейнери и пунктове, определени за събиране (например складове) и видовете събиран отпадък.

Повишаване на изискванията към броя на контейнерите, броя на покритите жители, по-кратки интервали за събиране на контейнерите, фиксиран минимален процент на услуги, предназначени за малки и отдалечени населени места.

Опаковки

Засилен контрол от страна на властите към прилагането на законовите изисквания.

Подобрени съвместни информационни и комуникационни стратегии между снабдители и националните власти.

Разширяване на обхвата на събирането на отпадъци от стъкло, включително предоставянето на индивидуални контейнери на значими производители на отпадъци (барове и ресторанти, хотели, хранителни магазини, супермаркети).

Подобряване дизайна на контейнерите чрез по-привлекателни съобщения.

Електрическо и електронно оборудване

Отпадъците от електрическо и електронно оборудване трябва да бъдат ясно обозначени като опасни и да бъдат предприети мерки за предотвратяване на износ към страни, които не притежават регулаторна рамка и технически и икономически способности за управлението на опасни отпадъци.

Батерии и акумулатори

Увеличаване на броя на пунктовете за събиране и проектиране на по-привлекателни контейнери за преносими батерии.

Възложители на вторични суровини – производители и дистрибутори

Предизвикателства

Недостатъчното ниво на събиране на качествени отпадъци от стъкло и пластмаса води до внос, за да се задоволят потребностите на рециклиращите компании. Според данни на Националния статистически институт и Изпълнителната агенция по околна среда вносите на стъклени опаковки се равнява на 30 328 тона, докато този на пластмасови опаковки възлиза на 8 138 тона (2011 г.). Този внос е изцяло за целите за рециклиране на материали. Българските компании изнасят основно отпадъци от хартиени и картонени опаковки (23 058 тона) и метални опаковки (5 260 тона).

Всяка година в Европа се генерират милиони тонове електрическо и електронно оборудване, но само малка част от отпадъците от електрическо и електронно оборудване достигат крайния етап на рециклиране, при който се извличат критични материали за вторична употреба. Отпадъците от електрическо и електронно оборудване са съставени от различни видове метали, пластмаса и керамика.

При сложни продукти, които включват много различни материали и метали,

извличането на желязо и стомана за скрап от тези продукти може да се окаже трудно технически или икономически необосновано.

Липсата на данни и прозрачност са особено тежки за сложни продукти като батерии и отпадъци от електрическо и електронно оборудване. Те съдържат неизвестни количества от различни материали, включително критични или благородни метали. Има нужда от по-добър мониторинг и по-голяма прозрачност по протежение на веригата от събирането до производството на вторични суровини. Не само за количествата на материалите, но също и мониторинг на преработката на материали и процесите на рафиниране.

Възложителите предпочитат най-достъпните за наличните технологии за рециклиране видове пластмаса. Те включват полиетилентерефталат (PET), полиетилен (PE), полистирен (PS), полипропилен (PP), и поливинилхлорид (PVC). Дори и в този ограничен избор някои пластмаси са по-трудни за рециклиране от други. Колкото повече добавени вещества в пластмасата, толкова по-ниска е стойността на вторичната суровина. Например, съдържанието на добавени вещества в пластмасите варира в широки граници, от по-малко от 1 % в PET бутилки до 50-60 % в PVC. Следователно повечето пластмаса, която се рециклира произхожда от отпадъци от опаковки, останалата за предпочитане се подготвя за изгаряне.

Друго предизвикателство се състои в това, че опасни добавени вещества, използвани в първичната пластмаса, могат да се озоват в рециклирана пластмаса, при което могат да представляват риск за здравето, особено когато са налични в продукти за чувствителна употреба, като играчки или опаковки на храни. Това притеснение се подсилва от липсата на прозрачност при употребата на добавени вещества в пластмасите. Това води до споменатото предпочитание от страна на възложителите да гледат на „енергията от отпадъци“ като средство за управление на отпадъци от пластмаси (особено разглобено електрическо и електронно оборудване и акумулатори).

Текущите стандарти за химикали, забавящи горенето на електронни и електрически продукти трябва да бъдат преразгледани и актуализирани, за да осигурят адекватни мерки за пожарна безопасност и да вземат под внимание неблагоприятни екологични и здравни аспекти.

В повечето случаи първичните производители на PET бутилки си набавят първичния гранулат от азиатски страни. С новото изискване на Пакета за кръгова икономика, което задължава включването на рециклирани материали в нови пластмасови продукти, първичните производители ще се наложи да заменят доставчиците си с такива от страни членки на ЕС, които могат да гарантират стандартно качество на рециклирания гранулат. Това означава, че възложителите са изправени пред предизвикателство да докажат висококачествен рециклиран гранулат.

В момента възложителите обикновено произвеждат нискокачествен гранулат, който впоследствие се използва в продукти за еднократна употреба, като торби за смет. След употреба тези продукти вече не са годни за рециклиране (допълнително понижено качество на материала и замърсеност). В повечето случаи съдбата им е да се озоват в депа, сметища или пещи за горене. В този смисъл при сегашната система снабдителите и възложителите само отлагат прехода от пластмасови суровини към отпадъци.

Сортирането и рециклирането са силно повлияни от дизайна на продукти и изпълнението на схемите за събиране. Дори ако изпълнението на тези етапи се

подобри определени технически бариери трябва да бъдат преодолени чрез повече изследователско-развойни дейности, които да позволят рециклирането на остатъчни пластмасови отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

Препоръчани мерки

Свързване в мрежа на цялата верига на стойността, за да се подобри дизайна за по-добро управление на отпадъците.

Оказване на информационна подкрепа на МСП и други бизнеси.

Създаване на по-ясни регулации.

Подчертаване на важността от преминаване от управление на отпадъци към управление на ресурси сред потребителите и обществото.

Образование и повишаване на осведомеността сред публичната администрация и бизнес общността.

Създаване на кръгов бизнес модел, който насърчава повторната употреба и ремонтването.

Подчертаване на важността от принципите на кръговата икономика сред потребителите.

Препоръчани дейности

Всички отпадъчни потоци

Създаване на тясно сътрудничество с първичните производители за подобряване на очакваните нива на възстановяване на етап продуктов дизайн и фокусиране на стратегии на продуктово ниво вместо само на материално.

Подобрена комуникация по протежение на цялата верига на рециклиране от дизайнерите на опаковки до крайните потребители за взаимното им допълване и подкрепа, както и създаване на синергии между различните дейности. Това също ще помогне в установяването на възможни области за подобрене.

Опаковки

Започване на продуктивни консултации между властите, първичните производители, снабдителите, възложители, потребителски асоциации за въвеждането на „екологична такса“ за сложни опаковки, за да се насърчи „екологичния дизайн“ за подобро рециклиране.

Електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори

Намаляване на таксите за управление на отпадъци за първични производители, предприемане на мерки за намаляване на съдържанието на опасни вещества в електрическото и електронно оборудване.

Увеличение на нивата на рециклиране на отпадъците от електрическо и електронно оборудване чрез развитие на икономически обосновани, енергийно ефективни и екологични технологии за предварително преработване на сложни отпадъци от електрическо и електронно оборудване, които могат да създадат оптимално годни производствени частици за последващото металургично извличане.

Нужда от перспектива за целия жизнен цикъл, за да се увеличи познанието за взаимодействията и въздействията във веригата на стойността, като по този начин се

повиши осведомеността сред първичните производители на електрическо и електронно оборудване за важността на дизайна по отношение на разглобяването/рециклирането, т.е. продуктов дизайн, който улеснява разглобяването и увеличава нивата на рециклиране.

Домакинства и B2B потребители

Предизвикателства

Всички отпадъчни потоци

В България през последното десетилетие общият генериран отпадък от домакинствата е почти постоянна величина със слаба тенденция за намаляване на количеството отпадък на глава от населението. През 2016 г. разделното събиране на отпадъци покрива почти 92 % от населението, но въпреки това повечето от отпадъците все още се озовават в депа или сметища, докато само 32 % от събраните отпадъци се рециклират.

На първо място не съществуват стратегически стимули, които да допринесат за по-малко генериране на отпадъци.

Не съществува всеобхватна политика за проектиране и организиране на информационни кампании, насочени към домакинствата. Усилията на снабдителите са спорадични и невдъхновяващи.

Не съществува мониторингова схема за оценка на удовлетвореността на домакинствата и бизнеса от системата за управление на отпадъци в страната.

Само един от трима българи събира разделно рециклируеми отпадъци.

Основен недостатък, свързан с осведомеността на потребителите е липсата на достатъчно информация за крайните потребители чрез която да направят информиран избор за покупки, съобразени с мерките за намаляване на отпадъците.

Опаковки

Недостатъчно ниво на събираемост от домакинствата на различни видове рециклируеми отпадъци от опаковки. Ситуацията е подобна за всички видове МСП (барове и ресторанти, (хранителни) магазини, хотели, т.н.).

Поради липсата на осведоменост и образование част от отпадъците, събирани разделно са замърсяват, което създава допълнителни трудности за рециклирането им.

Общото ниво на генериране на отпадъци от опаковки в България остава постоянна величина, като пластмасата представлява 26 % от микса.

Електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори

Оскъдна информация за широката общественост относно системите за управление на отпадъците (например къде се случва разглобяването на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, какви са извлечените частици от него).

Сегашното етикетироване на батериите не подпомага по-добрата ефективност на сортиране и рециклиране. Не съществува стандартизация или консенсус относно система, която ще подпомогне преноса на информация към крайните потребители, също и снабдителите и/или възложителите.

В момента отпадъците от електрическо и електронно оборудване се смятат за едни от

най-бързо нарастващите отпадъчни потоци в ЕС, с растеж от 3-5 % на година. В момента отпадъците от лаптопи, мобилни телефони и електронни стоки са най-бързо нарастващия проблем в световен мащаб. Проучванията показват, че половината от електронните устройства, които се изхвърлят, все още работят. В допълнение крайните потребители складираат в домовете си голямо количество електрическо и електронно оборудване, което повече не използват, дори и все още да работи.

Липса на знание за отпадъците от електрическо и електронно оборудване като ценен източник на ресурси.

Недостатъчна събираемост на отпадъци от батерии от домакинствата, голямо количество преносими батерии озовавайки се сред твърдите битови отпадъци.

Липса на знание за опасното въздействието на отпадъците от батерии и акумулатори.

Препоръчани мерки

Поддържане на чиста верига на стойността на продукта, за да се повиши качеството и количеството на рециклирането, като се създаде подкрепа, която да позволи по-добра събираемост на отпадъците.

Оказване на информационна подкрепа на МСП и други бизнеси.

Създаване на по-ясни регулации.

Подчертаване на важността от преминаване от управление на отпадъци към управление на ресурси сред потребителите и обществото.

Образование и повишаване на осведомеността сред публичната администрация и бизнес общността.

Създаване на кръгов бизнес модел, който насърчава повторната употреба и ремонтването.

Подчертаване на важността от принципите на кръговата икономика сред потребителите.

Препоръчани дейности

Дейности на правителството, снабдителите и възложителите, засягащи домакинствата и бизнеса.

Всички отпадъчни потоци

Продължаване и подобряване на кампаниите с национален обхват за важността от качествено разделно събиране на обикновени отпадъци (също и опасни отпадъци), така че по-малко замърсени отпадъци да се озовават в околната среда, които също представляват и заплаха за човешкото здраве.

Включване на добри практики от „зелените обществени поръчки“ в осведомителни кампании, предназначени за потребители.

Създаване на рамка за кампании за повишаване на осведомеността на снабдители и възложители.

Организиране на кампании с национален обхват относно важността на йерархията на управлението на отпадъци.

Овластяване на местните общности чрез редовна подкрепа на малки местни

инициативи, които подчертават важността на принципите на кръговата икономика сред потребителите.

Изготвяне на оценка на възможността за организиране на отделни национални системи за управление на отпадъци за бизнеса и домакинствата.

Създаване на онлайн инструменти с информация за местонахождението на контейнери и пунктове, определени за събиране (например складове) и видовете събиран отпадък.

Въвеждане на програми „плати според изхвърленото“, според които живущите се таксуват за събирането на твърди битови отпадъци според количеството (обема) на изхвърлените отпадъци. Това създава пряк икономически стимул за повече рециклиране и по-малко генериране на отпадъци.

Повишаване на изискванията към броя на контейнерите, броя на покритите жители, по-кратки интервали за събиране на контейнерите, фиксиран минимален процент на услуги, предназначени за малки и отдалечени населени места.

Елиминиране на проблема с незаконните сметища.

Изискване за спазване на отговорностите на малки предприятия (включително ресторанти, магазини, хотели, барове, т.н.) към разделно събиране на отпадъци.

Признание и отличаване на иновативни продукти, услуги и технологии, подкрепящи преминаването от управлението на отпадъци към управление на ресурси.

Създаване на ръководство за различни продукти, позволяващи производители и марки да увеличат трайността и да сведат до минимум връщането на продукти.

Опаковки

Разработването на етикети, показващи съдържанието на рециклираните частици в нови продукти ще изгради доверие и евентуално би увеличило потребителското търсене на продукти с висок дял на рециклирани пластмаси.

Създаване на етикети за домакинствата и бизнеса, които вземат дейно участие в разделното събиране на отпадъци от опаковки. Етикетът също така може да означава намаление в данъчното облагане за управлението на твърди битови отпадъци.

Електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори

Намаляване на общото ниво на генериране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване в България.

Увеличение на разделното събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

Cover designed by

IDEEN DIE FRUCHTEN

www.ideen-die-fruchten.de